

Петро ШУЛЬГА

Весна 2016 року нам, хористам “Гомону” та ансамблю “Криниця”, принесла несподіване горе — на 88-му році життя пішов у засвіти наш учитель, батько української пісні Леопольд Ященко, якого знає не лише Україна, а й українці всього світу. Не хочеться вірити в таку правду, нам здається, що Леопольд Ященко на крилах українських пісень відлетів за моря й океани, щоб співати нові пісні про Україну, щоб додати їй нових сил у боротьбі за свободу та незалежність.

Хочеться поділитися з читачами своїми думками про справжнього лицаря української народної пісні, про його авторські твори, яких налічувалося більше сотні. В інтерв'ю до 85-річчя з дня народження Леопольда Ященка в “Українській музичній газеті” про свій доробок маестро сказав так: “Ще багато недоробленого, багато чекає на своє рішення... Вважаю, що ці роки не марно прожиті, наповнені змістом і далі є що робити, є про що говорити, є що співати. Пісень багато, пісні гарні, усіх ми їх, звичайно, не переспіваємо, але бодай невеличку дешицю треба перенести у наш час, щоб люди могли їх самі почути, а ще краще самі заспівати”. Скільки надії та оптимізму було тоді у його словах, незважаючи на уже дуже поважний вік!

Наш маестро Ященко завжди пишався хором “Гомін”, говорив, що це аматорський колектив, де співають ентузіасти, люди різних професій та вікових груп, яким складні партитури недоступні. Він уважно працював із кожною хорошою партією, відбирав людей за голосами. У репертуарі багато давніх етнографічних творів ще дохристиянського періоду, патріотичні пісні, хорові твори закличного характеру, маршові, стрілецькі та повстанські пісні, ліричні твори, пісні на слова Шевченка, Франка, Лесі Українки, пісні про природу, купальські пісні.

Прощайте, Маестро!

Пішов із життя незмінний керівник Етнографічного хору “Гомін” і Фольклорного ансамблю “Криниця” Будинку вечерних НАНУ, лауреат Шевченківської премії, композитор, музикознавець Леопольд Іванович ЯЩЕНКО.

Хор “Гомін” співає авторські твори “Золотистий туман”, “Скликаймо всіх до наших лав”, “Гей, розіслався та й сивий туман”, “Купальська ніч”, “Молімся за Україну”, “Де ви сьогодні, мої побратими”, “Покинуті оселі”, “Київське танго” та багато інших.

Із названих творів чи не найоригінальніший, справді геніальний твір “Купальська ніч”, написаний серцем і душею на рівні творів Леонтовича. Слухали цей спів і, здавалося, вся природа в

ли, щоб ці пісні “працювали”. Як відомо, науково-технічний прогрес настає, змінює наш побут, умови, в яких звучить народна пісня... Років п'ятдесят тому наш побут був зовсім іншим. У минулі часи село співало не на замовлення, а відчувало таку потребу, і молодь співала. Тепер часи змінилася, і все потрібно відроджувати... Ми намагаємося це робити своїми колективами: збиралися на сходах Дніпра, просто неба на землі”.

Так міркував і так жив та діяв наш славний маестро. Адже зі складу “Гомону” відбрунькувалися колективи “Євшан”, хор “Чумаки”, “Просвіта”. Є ансамблі, які стали філіями нашого колективу. Вони не відділяються, а становлять окремі групи, гурти. Це “Відгомін”, камерний фольклорний ансамбль “Криниця” при Будинку вечерних. У “Криниці” більш підготовлені співаки і складніший репертуар.

“Ми просто йшли...” — так називається великоформатне видання Лідії Орел і Леопольда Ященка, що побачило світ 2010 року у ніжинському видавництві “Гідромакс”. “Ми просто йшли...” це спогади славного подружжя, де висвітлюються головні віхи життя та праці видатного етнографа Лідії Орел та керівника хору “Гомін” Леопольда Ященка протягом п'ятдесяти років (1960—2010 рр.). Не всім вдавалося триматися гідно в умовах радянського тоталітарного режиму, постійної протидії комуністичної влади. Тут поєднано автобіографічні спогади і опубліковані матеріали різних років, де багато яскравих ілюстрацій, автор-

80-річчя Леопольда Ященка, 2 червня 2008 року. Фото Сергія Марченка

цей час розкриває свої чари якось потаємно глибоко людською мовою, звуками, цвітом папороті, казкою, аж серце завмирає.

Як говорив Ященко: “Ми, українці, насправді володіємо багатющими скарбами, але слід враховувати, що всі ці надбання здебільшого лежать у шухлядах на папері і треба все це виводити і виносити у світ, щоб люди їх чу-

ських пісень та обробок Леопольда Ященка з нотами та світлинами. Це прекрасна пам'ять про нашого керівника, композитора Леопольда Ященка та його родину, друзів, прихильників.

Громадська організація “Фонд Івана Гончара” й приватне підприємство “Верешинські” у 2004 р. видали прекрасно ілюстроване нотне видання Леопольда Ященка “Пісні Черкащини”. Це збірка пісеньних скарбів Черкащини, зібраних фольклористами протягом останнього століття — унікальний альбом. А ще підготовлені та видані Леопольдом Ященком репертуарні збірники народних пісень “Колядки та щедрівки” (2005) і “Красна весна, тихе літо” (2007). Вийшли також аудіоальбоми “Співає хор “Гомін””.

Хор “Гомін” співав патріотичні українські пісні про козацьку вольницю, про УПА, січових стрільців і за радянських часів. За це хор та його керівника переслідували, була вимушена перерва з 1971 до 1984 рр. Тоді хор ліквідували як “націоналістичний”. Лиш подеколи збиралися в Гідропарку, ніби на іменини.

Етнографічний хор “Гомін”, як кажуть фахівці, явище народного характеру, це ціла общи-

на масового характеру, широко-масштабного, що черпає свої сили з народних джерел: виконують твори усіх країв України, українські костюми також з різних районів та областей, а отже, це справжнє пісенне явище в українському житті.

Попри переслідування, хор усе-таки “пробився”, ми їздили і на “Бойківські фестини”, і в Чернівці, і по Київській області, а якось побували і в Костомукші (Карелія).

Пригадую, нас запросили на свято металургів. Там, у казковій Карелії, проживає багато українців. Наш Леопольд завжди попереду, як мовиться, на коні, має, крім сопілки, волейбольний м'яч. І от після серії виступів, після зустрічей з українцями із Кривого Рогу, наш “Гомін” зібрався від'їжджати назад в Україну. Жваво бігли до автобуса (до поїзда далеченько), а нашого Леопольда десь немає, зник! Усі почали хвилюватися... І ось із глибокого холодного озера виринає наш маестро. І було чимало сміху... Минулося. Тепер усі ми сироти, схилиємо низько голову перед пам'яттю нашого незабутнього маестро Леопольда Ященка і кажемо: “Пухом тобі земля!”